

Een van de volksnamen van deze plant luidt: 'Vogeltje op een krukje'. Een toepasselijke naam als je de bloem eens wat nader onder de loep neemt. Met wat fantasie is daar een kanariepietje op een stokje van maken. Bij excursies door de natuur, speciaal als er kinderen bij zijn, is het laten zien van dit soort zaken een leuke bijkomstigheid. Daarbij is het voor veel mensen een goed hulpmiddel om de plant ook later weer te herkennen en op naam te brengen.

De naam van de bewuste meneer Backer, waar al eerder sprake van was, kwam ik laatst tegen in het archief van Jan Kloos, de geschiedschrijver van Noordwijk. Het

betrof enkele brieven over en weer over de vraag of een bepaald plantje nog steeds in Noordwijk voorkwam. Het betrof een plantje dat ooit eens lang het Fagele zou hebben gestaan. Backer was in die tijd, rond 1920, kennelijk met zijn boek bezig en probeerde op deze wijze aan zijn gegevens te komen. Kloos moest hem echter teleurstellen, het stond er niet meer

Dat geldt gelukkig niet voor het 'vogeltje op een stokje'. Op een wandeling langs de 'Dobbelmanseweg', het Dompad en de Koepelweg kunnen we het in het vroege voorjaar niet missen.

OMKIJKEN.....STRANDLOPER 1973.

Bijengezocht door Ees Aartse.

Bij terugkijken in het verleden van onze vereniging word je iedere keer geconfronteerd met vergeten of bijna vergeten activiteiten. Soms verbaas je je dat sommige belangrijke gebeurtenissen, kalender gezien, zo lang geleden zijn. In je herinnering was dat veel korter geleden gebeurd.

Een goed voorbeeld is het opvangen van een Goudlijster in het vogelasiel aan het Dompad.

In het JAAROVERZICHT VOGELASIEL 1972 schreef Dick Hoek het volgende:

Dit jaar werden 143 vogels binnengebracht. Evenals in voorgaande jaren was een groot deel er zo slecht aan toe, dat hulp niet meer mocht baten.

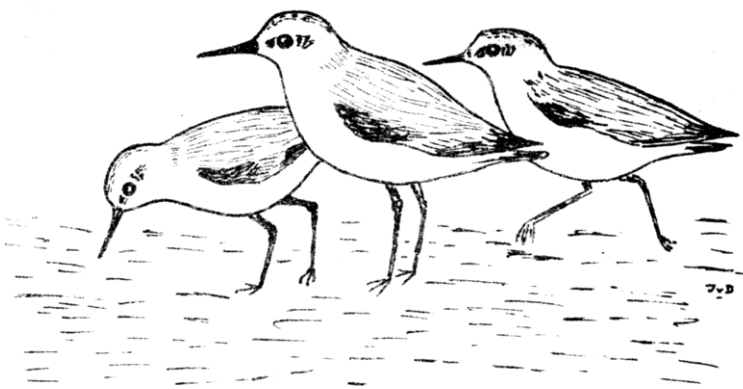
In het najaar waren er veel slachtoffers van glazen windschermen e.d. De meeste waren spoedig weer hersteld; ze hadden slechts een paar uur rust nodig.

Dat was helaas niet het geval met de GOUDLIJSTER die 2 oktober werd binnengebracht. Hij had waarschijnlijk zijn nekwervels beschadigd, zodat hij gedeeltelijk verlamd was. Door de langdurige krachtige oostenwind was deze vogel, die in Oost-Siberië en Japan broedt, hierheen gedreven en in de buurt van de Golfbaan tegen een windscherm gevlogen. Door personeel van Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden is de vogel geringd. Een aantal dagen later is de vogel toch doodgegaan. De dode vogel is in het museum opgezet.

Dat deze waarneming iets bijzonders is, moge wel blijken uit het feit dat de Noordwijkse Goudlijster de 11e waarneming is en de 3e levende Goudlijster.

(Uit: De Strandloper 5e jaargang nr. 1, 1973)

Door het groter worden van de Vereniging wordt ook het ledenbestand gevarieerder. Ook niet vogeltjesmensen worden lid. Ook die leden willen daadwerkelijk iets op natuurgebied doen binnen de vereniging of willen ruimer geïnformeerd worden. De vraag werd toen gesteld: dekt de

naam van de vereniging (die toen op de **buitenkant** van de Strandloper nog Vereniging voor Vogelbescherming Noordwijk heette, maar **binnenin** op de eerste bladzijde al Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming genoemd werd) wel alle activiteiten? Willem Baalbergen, toen voorzitter van onze vereniging, vond van niet en meende dat het tijd werd eens te gaan denken over de toekomst van de vereniging. Via een enquête wilde hij de mening peilen van de leden.

Hij klom toen in de pen en schreef het volgende:

WAT NU?????

WAT NU?????

WAT NU?????

In de jaarvergadering van februari jl. (1973) is gesproken over de lijn die we als vereniging in de toekomst gaan voeren. Van een gezellig clubje mensen die naar vogels kijken, zijn we zo langzamerhand uitgegroeid tot een naar Noordwijkse begrippen, vrij grote vereniging. Een vereniging, die vooral de laatste twee jaren, nogal aan de weg heeft getimmerd. Begonnen met een actie tegen de aanleg van een weg met parkeerterrein in de Noordduinen, zijn we in de planologie van ons dorp gedoken. We zijn daarbij wat van ons oorspronkelijk doel n.l. het beschermen van de natuur, afgedwaald.

Op bedoelde vergadering werd aan de leden de vraag voorgelegd: Wat nu? Moeten we ons weer wat meer gaan toeleggen op de natuurbescherming of gaan we door met de strijd voor een goed leefmilieu in het algemeen. Direkte aanleiding tot deze vraagstelling waren de plannen voor een enorm appartementenhotel aan de Noord-Boulevard. Bij de bestudering van het structuurplan voor Noordwijk, zijn we steeds weer tegen het slechter wordende leefklimaat aangelopen, vooral in Noordwijk aan Zee. De ontluisterende dorpskernen en de ongebreidelde uitbreiding van bars, dancings e.d. doen het woonklimaat geen goed. Het zit er dik in, dat bij realisering van de appartementenplannen aan de Noord-Boulevard, deze tendens zich nog verder zal voortzetten.

De vraag was: moeten wij ook hiertegen in het geweer komen? Gaan we hiermee niet te ver van ons doel af? Zullen we zo langzamerhand niet voor dorpsidioten worden aangezien?

Deze vragen legden we aan de leden voor. Echter, net zo min als het bestuur, zijn we er op deze vergadering helemaal uitgekomen. Algemeen was ook de vrees voor een nog verdere aantasting van het woonklimaat. Hoewel één der aanwezigen kenmerkend opmerkte dat de dorpsidioten wel eens ergens anders gezocht zouden moeten worden, was men in meerderheid toch niet zo voor acties buiten de natuurbeschermingssfeer.

Wij moeten ons nu beraden wat te doen. We willen graag dat daarbij alle leden meedenken, ook diegenen die niet op de jaarvergadering aanwezig waren.

Persoonlijk zie ik 3 mogelijkheden:

- 1e. De vereniging laten zoals ze is en hopen dat anderen zich met het milieu in het algemeen gaan bezig houden.
- 2e. Het oprichten uit onze gelederen van een aparte vereniging voor milieubeheer (e.v. aansluiting zoeken bij de organisatie die in de Bollenstreek opereert)
- 3e. De doelstelling en de naam van de vereniging aanpassen en het milieu in het algemeen tot ons werkterrein maken.

Mij spreekt deze laatste mogelijkheid het meest aan. Gewild of ongewild zijn we nu één keer in milieuzaken terechtgekomen. We hebben hierbij wat ervaring opgedaan. We hebben mensen in onze vereniging die op dit terrein thuis zijn. Ik verwacht van een aparte organisatie nogal wat versnippering van krachten. Het zal in de praktijk ook niet zo eenvoudig zijn de zaken te scheiden. Bescherming van vogels en natuur houdt vaak in het redden van waardevolle terreinen.

Maar nogmaals: dit is mijn persoonlijke mening. In het bestuur wordt er niet helemaal gelijk over gedacht. We zouden het daarom prettig vinden uw aller mening te horen. Per slot vormen niet wij, maar u de vereniging. Aansluitend op het gesprek op de jaarvergadering vindt u in deze 'Strandloper' een formuliertje ter invulling. Graag zien we dit zo spoedig mogelijk ingevuld terug.

(Uit: De Strandloper, 5e jaargang nr.2-1973)

U bent natuurlijk nieuwsgierig naar de uitslag van de enquête. De uitslag stond eigenlijk al bij voorbaat vast. Het

huidige beleid van de Vereniging nu (1999) komt nog sterk overeen met de mening van de leden uit 1973 en het toen gevoerde beleid.

Willem Baalbergen, toen voorzitter, publiceerde de uitslag in De Strandloper. Hieruit het volgende gedeelte:

Het grootste deel van de leden vindt dat onze taak in de eerste plaats op natuurbehoud ligt. Men is bang dat we als vereniging dan te veel op zijpaden terechtkomen. Ook wordt er aan getwijfeld of we wel met elkaar voldoende deskundigheid ten opzichte van andere zaken kunnen aanbrengen.

Als bestuur hebben we alle reacties op een rijtje gezet en uitgebreid besproken. We zijn tot de conclusie gekomen dat het goed is het merendeel van de leden in hun opvatting te volgen. We zullen dus aan onze doelstellingen geen uitbreiding geven t.o.v. het milieu in het geheel. Wel willen we het begrip natuurbehoud niet al te beperkt opvatten. We hebben dit tot nu toe ook niet gedaan. Zaken die zijdelings met het behoud van de natuur te maken hebben, zoals bestemmingsplannen, bespuitingen enz. zullen we met aandacht blijven volgen.

(Uit: De Strandloper 5e jaargang nr.3-1973)

Een stukje nostalgie? Sommigen van u zullen zeggen dat sinds 1973 op en rond de Noord-Boulevard nauwelijks iets is veranderd. Dezelfde problemen van toen gelden weer of nog steeds.

Leden schrijven graag over vogelimpresies uit (verre) vakantielanden of bijzondere waarnemingen naast de deur, maar er zijn ook leden die zich wagen aan literaire soms hele romantische verhalen. (Oom) Kees van der Luijt, één van de oprichters van onze vereniging, schreef zo'n verhaal. Het is bijna poëzie.

SUIZENDE WIEKEN

Het suizen in de lucht wies aan tot fluiten en luid gedruis toen een troep vogels van grote hoogte naar beneden zigzagde. Zij joegen over de toppen van de duinen en remden hun onstuimige daling af op het duinmeertje. De vogels kwamen in opwinding door de boodschap die elke lente opnieuw fluistert.

De wind joeg met vlagen langs hun flanken en dreef hen op tot grote hoogte, weg naar het verre noorden. Al deze volkomen gestroomlijnde lichamen baanden zich een weg door de lucht. Eeuwen lang is dit al zo gegaan zonder ophouden, veel en veel langer voor de mens op aarde leefde.

Alle gehoorzaamden aan de betoverende roepstem om naar het noorden te trekken. De route die zij kozen is geen richting op goed geluk, maar zij zochten hun weg die nauwkeurig was uitgestippeld en die door hun voorgangers al duizenden jaren geleden werd uitgekozen en sindsdien voortdurend werd gevolgd.

Het is ongelooflijk als men bedenkt dat deze vogels zich tijdens de trek honderden mijlen per dag verplaatsen en misschien nog verder, terwijl zij soms, als op commando,

neervallen uit de lucht om voedsel te vergaren op de akkers en slikken, oplettend op hun vijanden, te land en in de lucht, meest des nachts, en soms in zulke aantallen of het een vliegende colonne is, zich uitstrekkend tot aan de horizon.

Ook de kleine zangvogels vliegen hun emigratietocht in de nacht om hun vijanden te ontwijken, die hen overdag bedreigen.

Zij vliegen soms op zeer grote hoogte, maar bij stormachtig weer dalen zij en suizen laag door de dalen en langs de duintoppen om plotseling omhoog te schieten bij het naderen van een dorp of stad.

In de nacht oriënteren zich de vogels op het patroon van de maan en de sterren, die hen helpen feilloos hun koers te houden. Vele vogels kennen deze vliegwegen en hun instinct brengt hen waar zij wezen moeten. De trekdrang om naar het noorden te vliegen wordt nimmer gedoofd.

Hun leider voorop, voortvarend, de halzen gestrekt stevenen zij verder mijl na mijl. Zwarte stippen tekenen zich af tegen de blauwe hemel, soms samensmeltend tot een grote slagorde van vliegende vogels.

De lucht is vol geluid en gesuis van slaande vleugels. Met grote snelheid storten zij zich in de wolken en schieten er weer uit, hals over kop steeds weer hun koers bepalend naar de broedplaatsen.

Bij een mistige ochtend hoorden wij de ganzen over ons heen trekken en hun gak-gak is niet van de lucht, linea recta volgen zij hun koers naar het noorden.

Roepend vervolgen zij hun weg naar de broedplaatsen. In hun bewogen bestaan in het noorden paren de vogels, bouwen hun nesten en brengen hun jongen groot, het liefst ver van de mensen in de nabijheid van eenzame meren en wouden tot de naderende winter hen weer naar het zuiden jaagt.

Het is een toneel van beweging van steeds wisselende luchten en eenzame bossen.

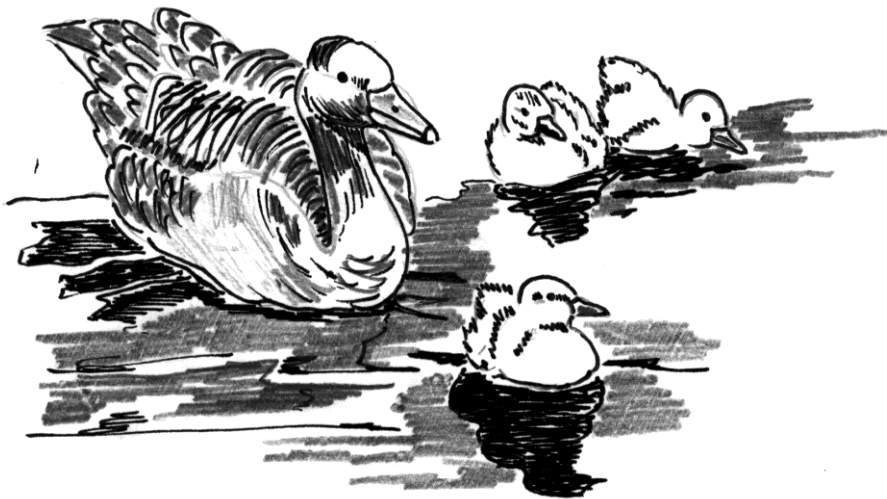
Altijd zijn er gevaren en kunnen er roofvogels omlaag schieten uit de lucht of de mens die op de loer ligt met een geweer.

Sommige vogels vliegen de halve wereld rond, weer andere vliegen duizenden mijlen over zee naar hun broedplaatsen, zonder neer te strijken maar alle met hetzelfde doel.

Altijd in het voorjaar en in het najaar die eeuwig bewegende wieken. Iedere mijl noordwaarts versterkt hun trekinstinct, dat hen zo machtig meesleept.

Zo is het altijd gegaan al bij het begin van de aarde en zo zal het altijd blijven, eeuwen lang, jaar na jaar een symfonie van suizende vleugels, en veel en veel langer dan de mens op aarde vertoeft.

(Uit: De Strandloper 5e jaargang nr.3-1973)

Tekening Els Koster-Walraven